

Transparentnost Srbija
Transparency Serbia

Transparentnost Srbija

pregled aktivnosti za period

17. - 23. jun 2017. godine

Bilten broj 25/2017

Sadržaj:

Aktivnosti	2
Pod lupom.....	5
Majska ocena Evropske komisije - Savet za borbu protiv korupcije	5
Neophodno unaprediti izveštavanje o napretku u poglavljima 23 i 24	6
Saopštenja.....	8
TS predlaže prioritete za borbu protiv korupcije u Srbiji 2017-2020.....	8
Antikorupcijsko savetovalište ALAC.....	10
Lokalna birokratija	10
Učenik generacije.....	10
Otežavanje pristupa informacijama.....	10
Inicijative i analize.....	11
Rezolucija Evropskog parlamenta o Srbiji – značaj za korupciju.....	11
Inicijativa Ministarstvu privrede za povećanje javnosti podataka o državnoj pomoći	14
Mediji	15
Ministarstvo pravde odlaže usvajanje Zakona o Agenciji za borbu protiv korupcije.....	15

Aktivnosti

Predstavnik Transparentnosti Srbije Nemanja Nenadić sastao se 20. juna sa predstavnicima OEBS-a, među kojima su bili zamenik šefa Misije OEBS u Srbiji, Majkl Ujekara i Džon Finkbajner, koordinator za OEBS i zamenik direktora Službe za evropsku bezbednost i političke poslove u američkom Ministarstvu spoljnih poslova (Stejt dipartment).

Nenadić je 23. juna učestvovao na skupu grupe nevladinih organizacija u vezi sa pripremama izmana Ustava, na kojem je izneo [prioritete](#) za novi Ustav koje su značajne za borbu protiv korupcije.

Saradnik TS Rade Đurić je govorio na Gradskom forumu u Nišu, posvećenom javnim nabavkama u zdravstvu i mogućnostima njihovog unapređenja. Forum su organizovali BIRN Srbija i portal Južne vesti, u saradnji sa Media i reform centrom iz Niša. Pored predstavnika TS, na forumu su učestovali Marina Mijatović, direktorka organizacije Pravni skener, Kristina Glavardanov, građanska nadzornica u postupku javne nabavke opreme za Klinički centar u Nišu, Marko Blagojveić, direktor Kancelarije za upravljanje javnim ulaganjima, Zoran Radovanović direktor Kliničkog centra Niš, i kao moderator, Predrag Blagojević iz Južnih vesti. Cilj foruma bio je da se kroz razgovor sa stručnjacima i predstavnicima institucija dođe do konkretnih rešenja i novih politika koje bi pomogle institucijama da na bolji, svrsishodniji i transparentniji način uredi oblast javnih nabavki u zdravstvenom sistemu Srbije.

Predstavnik TS je dao ukupnu ocenu funkcionalnosti sistema javnih nabavki, činjenice da je postavljen na zdravim temeljima i da funkcioniše, da je evidentan doprinos javnosti podataka i dokumenata, te da je to upravo i pomoglo da dođemo do saznanja o postojanju nepravilnosti pri nabavci opreme. Ukazao je i da neki delovi sistema ne funkcionišu onako kako bi trebalo. U tom smislu, izdvojio je procesuiranje nepravilnosti, praksu nekažnjavanja naručilaca i ponuđača koji otvoreno krše Zakon, posebno ističući postupak izvršenja ugovora, koji je faktički van sistema sprovedene javne nabavke i obiluje izmenama i dopunama postojećih ugovora. Takođe je napomenuo da nepoverenje građana i nedostatak vere u javne nabavke i kontrolore, govori o tome da građani iskreno veruju da su javne nabavke u Srbiji nameštene, da sankcionisanje ne funkcioniše, a da su zato upravo primeri javne nabavke opreme za Klinički centra u Nišu, ili drugi slični postupci. Ovakvi postupci šalju lošu poruku učesnicima u javnim nabavkama i građanima, te nikako neće doprineti poboljšanju sistema.

Takođe, Đurić je izneo stav u vezi sa [konkretnim primerom](#) javne nabavke opreme za KC Niš, te najverovatnijeg problema koji se odnosio na nedostatak sredstava koji je uzrokovao kardinalne greške naručioca (nepostojanje javne nabavke u planu). Od predstavnika institucija, na žalost nismo dobili jasne odgovore šta je pravi razlog pravnih nedostataka koji su doveli do poništenja postupka, te su se odgovori uglavnom svodili na objašnjavanje pozitivnih posledice opremanja i suštinski značaj postupka.

Nemanja Nenadić učestvovao je 23. juna na skupu „Stanje demokratije u Srbiji“ koji su organizovali Centar savremene politike i portal European Western Balkans.

Cilj skupa je bio da se okupe predstavnici organizacija civilnog društva koje se bave temama demokratije i slobode izražavanja, kako bi se u neformalnoj atmosferi razgovaralo o najvećim institucionalnim i drugim preprekama za ispunjavanje političkih kopenhaških kriterijuma u Srbiji.

Antikorupcijsko savetovalište (ALAC) Transparentnosti Srbija je tokom prošle dve nedelje primilo 44 telefonska poziva na besplatni broj 0800 081 081, a još 37 slučajeva otvorili smo na osnovu informacija dobijenih na mejlove ts@transparentnost.org.rs i savetovaliste@transparentnost.org.rs, poštom, lično (Pamotićeva 31/III) ili na osnovu informacija pronađenih na internetu i u pres klipingu. Na Fejsbuk stranici u protekloj nedelji objavili smo osam vesti, komentara, najava, linkova u vezi sa našim aktivnostima, antikorupcijskim temama, tekstovima o korupciji. Na sajt smo postavili sedam tekstova, analiza, inicijativa. U medijima je u protekloj nedelji objavljeno 47 vesti ili priloga o aktivnostima naše organizacije ili vesti u kojima su citirani stavovi predstavnika TS.

Prenosimo izbor tekstova koje smo objavili u prethodnoj sedmici:

Pod lupom

Majska ocena Evropske komisije - Savet za borbu protiv korupcije

20. jun 2017.

Evropska komisija je kao odgovor na šestomesečni izveštaj Vlade Srbije o sprovođenju akcionih planova u poglavlju 23 i 24, izdala maja 2017. tzv. "Non-paper" o stanju u ovim oblastima. EK nije promovisala u javnosti ovaj izveštaj, ali ga je na srpskom i na engleskom jeziku objavila Kancelarija za evropske integracije Vlade Srbije. Sledeća (detaljnija) ocena očekuje se na proleće 2018. Narednih dana ćemo prenositi pojedine delove ovog izveštaja koji se odnose na korupciju sa našim komentarima.

U delu o Savetu za borbu protiv korupcije EK ispravno uočava manjak komunikacije između Vlade i Saveta kao problem. Nije, međutim, istaknut drugi problem - građani Srbije redovno imaju uvid u izveštaje antikorupcijskog saveta, ali nemaju informacije o tome šta su Vlada i drugi državni organi utvrdili razmatranjem tih izveštaja i šta su u svom postupanju promenili na osnovu preporuka Saveta.

U izveštaju EK se pominje kao mera koja još uvek nije ispunjena, "izmena odluke Koordinacionog tela za Akcioni plan za borbu protiv korupcije kojim se predviđaju kvartalni sastanci u cilju omogućavanja redovne kvalitativne analize izveštaja Saveta". Zaista, takva aktivnost je predviđena u Akcionom planu za poglavlje 23 i sa time se kasni.

Međutim, ima nečeg apsurdnog u tome da o izveštajima i preporukama koje daje jedno

radno telo Vlade (Savet), već deceniju i po ne odlučuje sama Vlada, a da se onda rešenje traži u posredovanju drugog radnog tela Vlade, koje se ni inače nije pokazalo kao delotvorno.

Tekst iz "Non-paper" dokumenta Evropske komisije:

"Članovi Saveta za borbu protiv korupcije nisu sistematski konsultovani o nacrtima zakona koji bi po proceni Saveta mogli potencijalno da utiču na korupciju u Srbiji. Tek treba usvojiti izmene odluke Koordinacionog tela za Akcioni plan za borbu protiv korupcije kojim se predviđaju kvartalni sastanci u cilju omogućavanja redovne kvalitativne analize izveštaja Saveta. Prema navodima srpskih vlasti, Republičko javno tužilaštvo redovno analizira izveštaje Saveta za borbu protiv korupcije u pogledu moguće krivične odgovornosti, i prosleđuje ih, po potrebi, nadležnim tužilaštvima. Srbiji predstoji imenovanje članova za određeni broj slobodnih radnih mesta u Savetu. Uopšteno posmatrajući, srpske vlasti i dalje treba da uspostave konstruktivniju vezu sa Savetom."

Neophodno unaprediti izveštavanje o napretku u poglavljima 23 i 24

20. jun 2017.

Koalicija prUGovor (čiji je Transparentnost Srbija član) pozdravlja odluku Pregovaračkog tima Vlade Srbije da objavlji Izveštaj Evropske komisije o trenutnom stanju u poglavljima 23 i 24 za Srbiju, tzv. non-paper, koji je dostupan na sajtu Kancelarije za evropske integracije. Smatramo da je dostupnost dokumenata iz pregovaračkog procesa od ključne važnosti za informisanost građana, uključenje svih aktera koji mogu da daju doprinos i, najvažnije, uspeh i održivost reformi koje se sprovode. Ovo je posebno značajno u situaciji kada nedostaju pouzdani podaci, ili postoje, ali nisu javno dostupni, koji bi mogli da ukažu na stanje stvari u određenim oblastima. Ovo je ujedno i jedna od preporuka već na prvoj strani Izveštaja EK, gde se Srbija poziva da poveća pažnju i napore u oblasti pribavljanja statističkih podataka.

Generalno gledano, non-paper pruža sliku o stanju u oblasti vladavine prava i ostvarenog napretka Srbije u drugoj polovini 2016. godine. Pošto se, zbog nove dinamike izrade, Izveštaj o napretku ove godine ne objavljuje već je planiran za proleće 2018, ovo je ujedno i jedini izveštaj EK koji se ove godine bavi Srbijom i ključnim oblastima vladavine prava. U izveštaju EK konstatuje da je Srbija sebi postavila ambiciozne rokove u akcionim planovima za poglavlja 23 i 24, te da je sprovođenje istih u ranoj fazi i pre svega se odnosi na izradu zakona, strategija, procena i analiza. U predstojećem periodu, fokus praćenja uspeha pomeriće se sa ocenjivanja zakonodavnog okvira na delotvornost reformi u praksi, kao i na kapacitete institucija za sprovođenje zakona.

Dodatno, EK ukazuje na prioritete na kojima Srbija treba dodatno da radi – dostupnost podataka, reforma pravosuđa, borba protiv korupcije, osnovna prava i borba protiv organizovanog kriminala.

Šta nedostaje izveštajima Vlade na osnovu kojih je pisan Izveštaj EK?

Koalicija prUGovor smatra da je sada pravo vreme da se izveštavanje o reformama unapredi u cilju što objektivnijeg sagledavanja situacije na terenu i što efektivnijeg komuniciranja reformi koje Srbija sprovodi u okviru pregovora o pristupanju Evropskoj uniji. S tim u vezi, skrećemo pažnju na sledeće načine na koje je moguće mehanizam praćenja učiniti potpunijim i preciznijim.

Prvo, ako uzmemo u obzir da su primarni izvor informacija za non-paper izveštaji Vlade Srbije o ispunjenosti akcionih planova za Poglavlje 23 i Poglavlje 24, neophodno je skrenuti pažnju na manjakovosti ovih dokumenata koje se reflektuju i u dokumentu Evropske komisije. Koalicija prUGovor je već ukazala na nedostatke polugodišnjeg izveštaja Vlade za Poglavlje 23 koji se ogledaju u „kreativnim“ tumačenjima ispunjenosti ili izostalih efekata implementacije, kao i nelogičnosti i nedoslednosti u polugodišnjem izveštaju za Poglavlje 24. Sam non-paper ni u jednom trenutku se ne dotiče kvaliteta izveštaja Vlade Srbije, što bi usled identifikovanih manjakovosti i propusta bilo neophodno.

Drugo, non-paper sadrži nekolicinu faktičkih grešaka. Pojedinačno gledano ove greške ne utiču na celokupnu ocenu stanja u većoj meri ali, zbirno uzevši, svedoče o problemima u procesu prikupljanja informacija i izveštavanju o sprovedenim aktivnostima. Ovi propusti su takvi da navode na zaključak da je EK iz izveštaja Vlade Srbije preuzimala delove teksta bez dodatnog proveravanja.

Tipičan primer nekritičkog preuzimanja informacija u delu o korupciji odnosi se na izveštaj Visokog službeničkog saveta. Tako se navodi da ovaj izveštaj sadrži „analizu odredaba i primene“ Kodeksa ponašanja državnih službenika. U stvari, u tom izveštaju uopšte nema analize odredaba Kodeksa, dok se u vezi sa primenom mogu pročitati zbirni podaci o primeni Kodeksa u pojedinim organima državne uprave, ali ne i generalna analiza primene ovog akta i njegovih efekata.

U oblasti suzbijanja i sprečavanja trgovine ljudima, navedeno je da Centrom za zaštitu žrtava trgovine ljudima (CZZTLJ) upravlja „jedna nevladina organizacija,“ što je netačno jer je ova institucija zapravo ustanova socijalne zaštite u nadležnosti Ministarstva za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja. Sa druge strane, non-paper se nije osvrnuo na činjenicu da CZZTLJ ne saraduje u dovoljnoj meri sa organizacijama civilnog društva, čime direktno ugrožava prava žrtava trgovine ljudima. Takođe, u dokumentu je na istoj strani navedeno da je „nadležnost za vođenje istrage u predmetima vezano za trgovinu ljudima najzad izmeštena iz granične policije i preneti na kriminalističku policiju.“ Međutim, ovaj proces je još uvek u toku i nije okončan. Primećeni su i drugi propusti u izveštaju EK na koje, ako bude bilo potrebe, koalicija prEUgovor može naknadno ukazati.

Šta nedostaje u izveštajima Vlade i EU?

Treće, non-paper ne sadrži informacije o svim reformskim koracima koji se u preduzimaju u okviru primene AP za poglavlja 23 i 24. Kritičan primer je organizaciona reforma policije, koja je u AP za poglavlje 24 opisana samo u uvodu dokumenta a o predviđenim aktivnostima se ne izveštava, za razliku od svih ostalih mera. Dakle, AP ne navodi nosioce aktivnosti, neophodna sredstava i načine provere da li je najavljena promena postignuta. Uprkos tome što se u izveštaju sa skrininga za poglavlje 24 navodi da je „profesionalna, pouzdana i efikasna policijska organizacija od suštinske važnosti“ za sve ostale reforme u Poglavlju 24, te postoji i preporuka EK za procenu potrebe za daljim reformama i racionalizacijom strukture policije/MUP, o ovim ključnim reformskim koracima postoje samo delimične informacije. Dostupnost ovih informacija je važna kako bi bilo omogućeno praćenje sprovođenja ove preporuke, koja će imati opipljiv uticaj na živote ljudi. Ona može dovesti do nove mreže područnih policijskih uprava, ili do promena radno-pravnog statusa zaposlenih u policiji, te je neophodno o ovoj reformi informisati i zaposlene i javnost.

Sa željom da doprinese daljoj demokratizaciji Srbije i sprovođenju ključnih reformi, koalicija prEUgovor podseća da je neophodno u što većoj meri učiniti dostupnim javnosti statističke podatke i dokumenta iz procesa pregovora o pristupanju EU. Jedino je na taj način, kroz ujednačene podatke i javno proverljive izvore, moguće voditi konstruktivan dijalog o dometima reformi. Koalicija prEUgovor biće partner svim zainteresovanim stranama koje rade na ispunjenju ovih ciljeva i spremna je da pruži detaljniju analizu nalaza u oblastima koje prati.

Saopštenja

TS predlaže prioritete za borbu protiv korupcije u Srbiji 2017-2020

22. jun 2017.

Transparentnost Srbija uputila je kandidatkinji za funkciju predsednika Vlade, **Ani Brnabić**, kao i svim poslaničkim grupama koje su zastupljene u Narodnoj skupštini, **listu od 15 prioriternih aktivnosti za aktuelni saziv parlamenta i za novu Vladu Srbije**, uz poziv da ih uvrste u svoje programe rada ili da iznesu razloge zbog kojih im se eventualno protive. Gotovo sve prioritete smo pominjali pred prethodne parlamentarne izbore (2016), a mnoge i u ranijim godinama.

Između ostalog, Transparentnost je predložila mere za povećanje **javnosti donošenja odluka i rada Vlade**. Među njima je zakonsko preciziranje pravila za sprovođenje **javnih rasprava** i njihovo organizovanje u pripremi svih bitnih akata, zakonsko uređenje **pokušaja uticaja na donošenje odluka, uključujući i lobiranje**, kao i objavljivanje **obrazloženja za predloge uredbi i zaključaka** Vlade. **Skupština** treba da redovno **razmatra efekte zakona** koje je donela na borbu protiv korupcije i rizike od korupcije u predloženim zakonima. Kao posebno važno TS ističe nužnost da se obezbedi javnost informacija **u vezi sa zaključivanjem međudržavnih sporazuma koji isključuju primenu domaćih zakona**, tako da građani i narodni poslanici koji odobravaju takve aranžmane, najčešće za infrastrukturne projekte, mogu da sagledaju **da li su potencijalne koristi veće od štete koja će nesumnjivo nastati usled odsustva konkurencije**.

Pred Skupštinom Srbije se sada nalaze **izveštaji nezavisnih državnih organa iz čak tri godine** (2014-2016). Parlament ima priliku da ispuni svoju ustavnu ulogu nadzora nad izvršnom vlašću, tako što će obavezati Vladu da reši probleme na koje antikorupcijski organi godinama ukazuju i proveriti da li je Vlada to i učinila. Ništa manje bitno je da Skupština počne da **razmatra godišnje izveštaje o radu Vlade** i završnom računu budžeta (poslednji koji je dostavljen se odnosi na 2014. godinu!) tako što će tražiti objašnjenja i odgovornost za svako bitno odstupanje od planova.

Na strani otkrivanja i kažnjavanja korupcije, Transparentnost Srbija predlaže mere za efikasnije korišćenje informacija koje su **uzbunjivači** spremni da podele sa državnim organima, obavezno **oslobađanje od krivične odgovornosti** davaoca mita koji na drugačiji način nije mogao da ostvari svoja prava u razumnom roku i koji slučaj prijavi, kao i uvođenje krivičnog dela „**nezakonitog bogaćenja**“. Javnim tužiocima treba obezbediti zakonske i finansijske uslove za rad, ali ih i obavezati da **aktivnije postupaju** u ispitivanju korupcije, u najmanju ruku time što će ispitati sve sumnje na korupciju koje se mogu naći u medijima i javno dostupnim izveštajima drugih državnih organa, kao i korišćenjem posebnih istražnih tehnika i finansijskih istraga. U rad policije i pravosudnih organa Vlada, Skupština i političari ne treba da se mešaju ni tako što će sprečavati krivično gonjenje, ni tako što će tražiti da se neko krivično goni, a pogotovo ne **saopštavanjem podataka o hapšenjima i krivičnim postupcima** ili plasiranjem takvih podataka u odabrane medije.

Pred novom Vladom stoje i zaostale zakonske obaveze za **depolitizaciju i profesionalizaciju** javnog sektora, od kojih neke datiraju još od 2005. godine. Očigledno je da do sada nije postojala politička volja da se svi **najviši službenici u državnoj upravi** postave na osnovu konkursa, a iz istog razloga se „v.d. stanje“ održava u **javnim preduzećima**, gde su konkursi obavezni već 4,5 godine.

Transparentnost Srbija poziva Vladu i Skupštinu da daju doprinos poštovanju i poboljšanju pravila o **finansiranju političkih stranaka i izbornih kampanja**. Na to se Srbija obavezala straeškim aktima, a dobili smo i konkretne preporuke od OEBS/ODIHR i EU. Po mišljenju TS, prioritet su dopune propisa koje bi jasnije razdvojile vršenje državne funkcije od političke promocije, povećanje javnosti podataka o izvorima finansiranja dok kampanja traje, preciziranje krivičnih dela u vezi sa nezakonitim finansiranjem i kupovinom glasova i podrška državnim organima koji treba da izvrše kontrolu poštovanja pravila.

Takođe smo predložili mere za **donošenje sveobuhvatnih pravila o državnom i političkom oglašavanju**, za povećanje konkurencije i kažnjavanje kršenja pravila o **javnim nabavkama**, veću transparentnost u donošenju odluka o izboru, napredovanju i **odgovornosti sudija i javnih tužilaca** za rad, kao i odgovornost članova VSS i DVT. Ukazali smo i na značaj očuvanja **jedinstva pravnog poretka i pravne sigurnosti**, smanjenja rizika od korupcije pri **regulatornim i finansijskim intervencijama** na tržištu, **poštovanje i redovno ažuriranje strateških akata**, sprovođenje reforme **javnog sektora**, nužnost da Vlada **redovno razmatra izveštaje i preporuke Saveta za borbu protiv korupcije** što do sada nije bio slučaj, **jasniju podelu nadležnosti** između organa koji su zaduženi za borbu protiv korupcije, kao i na najvažnije probleme koje treba rešavati u toku predstojeće izmene **Ustava**.

Kompletan tekst predloga dostupan je na adresi:

http://www.transparentnost.org.rs/images/dokumenti_uz_vesti/TS_predlozi_za_novu_skupstinu_i_vladu_%202017.docx

Antikorupcijsko savetovalište ALAC

Prenosimo tri slučaja iz prakse našeg Antikorupcijskog savetovališta:

Lokalna birokratija

U slučaju za koji nam se obraća bračni par iz Novog Sada, tvrde da se jasno može videti kako funkcioniše lokalna birokratija. Ogorčeni su na njihov odnos prema pravima građana, a pre svega prema pravu da se u razumnom roku razreši određena situacija. Smatraju da pravila i zakoni u Srbiji postoje deklarativno, a da se u praksi primenjuju samo u onom delu koji odgovara birokratiji i pojedincima. Na osnovu prispele dokumentacije uvideli smo da slučaj traje 14 godina, te kako stranke tvrde, kraj mu se ni ne nazire. Smatraju da su gradskom pravobranilaštvu na raspolaganju gotovo neograničene mogućnosti za odugovlačenje postupka. Zaključuju da je najteže što su godine protekle, da su svi na ovom slučaju ostarili a da slučaj još nije rešen, makar i negativno. Na primeru ovog slučaja, bez obzira na ishod i pravo, kao organizacija ukazujemo na ozbiljan problem, ako ne i najveći, koji se odnosi na opstrukciju postupaka u sistematsko odugovlačenje gotovo u nedogled.

Učenik generacije

Do Transparentnosti je stigao i slučaj koji se desio u pančevačkoj gimnaziji, a odnosi se na izbor učenika generacije. Koliko smo do sada uspeli da saznamo, a još uvek prikupljamo ključne informacije, jedan od učenika koji je bio u užem krugu za izbor smatra da je sam postupak nije sproveden kako treba, te traži ocenu i stav Zaštitnika građana i Agencije za borbu protiv korupcije. Sa druge strane, već je postupala prosvetna inspekcija koja izgleda da nije pronašla nepravilnosti. TS će da pokuša da pribavi dodatne dokaze kako bismo i sami zaključili šta se zapravo dogodilo. S obzirom da je reč o dobitniku čiji je otac jedan od uticajnih profesora u školi, te da dobijamo insajderske informacije o tome da je lični uticaj u školi veoma veliki, sumnja se da se postupak sprovodi mimo zakonskih propisa.

Otežavanje pristupa informacijama

Navodimo još jedan primer i slučaj u vez sa (ne)postupanjem po zahtevu za slobodan pristup informacijama. Slučaj je iz Vojvodine, gde je tražilac zahtevao dokument, a ne informaciju. S obzirom na to da se u dokument može odnositi i na druge informacije, a ne na onu za koju se pošiljalac zapravo nije ni izjasnio, organ javne vlasti je zaključio da predmet zahteva nije dobro opredeljen i određen. Iz tog razloga je i nejasan, pa je najverovantije stranki dato na ponovno uređivanje kako bi organu javne vlasti bilo jasnije. Na sve to organ se slaže da treba da odgovori i postupi, ali eto, nije baš najjasnije gde bi to trebao da postupi (inače, pošiljalac je precizno naveo koji dokument traži). Ovaj slučaj navodimo kao dobar primer opstrukcije organa javne vlasti, kreiranje nekakve pravne „zavrzlake“ u situacijama gde ih ne treba biti. Suština državne službe i organa je da radi u cilju i interesu građana, ili „makar“ u javnom interesu. pa u skladu sa tim i da pruži pomoć, pojašnjenje ili podršku građanima koji žele nešto da pribave ili dobiju. A ne da ih uvuče u formalno-pravnu igru koja će najpre utrošiti vreme i jednih i drugih (dodatni posao službenika), zahtevati najmanje dva do tri unakrsna dopisa (troškovi dopisa), te na kraju rezultirati žalbom Povereniku za informacije i „prisilnim“ postupanjem organa javne vlasti (dodatni troškovi i jednih i drugih budžetskih korisnika i obavezno izveštavanje o urađenom).

Inicijative i analize

Rezolucija Evropskog parlamenta o Srbiji – značaj za korupciju

17. juna 2017.

Rezolucija Evropskog parlamenta o Srbiji¹, koju je još prošle godine pripremio specijalni izvestilac Dejvid Mekalister, i koja je u međuvremenu dopunjena amandmanima drugih poslanika u značajnoj meri se bavi i pitanjem borbe protiv korupcije. Podsećamo da je upravo jedna od rezolucija EP, pre pet godina, bila prelomna tačka u pogledu nezadovoljavajuće ocene učinka državnih organa Srbije na ovom polju (zahteva da se ispituju 24 izveštaja Saveta za borbu protiv korupcije koji se odnose na privatizaciju i druga pitanja).

Odeljak o korupciji

U ovom tekstu se ponavljaju brojne ocene koji su od ranije poznate, naročito iz godišnjih izveštaja Evropske komisije o napretku, ali i neke nove. Osnovna ocena je „zabrinutost zbog odsustva napretka u borbi protiv korupcije u Srbiji“, odakle sledi poziv vlastima „da pokažu jasnu političku volju i opredeljenost u bavljenju ovim pitanjima, uključujući i unapređenje i punu primenu zakona“.

Evropskim parlamentarcima je više stalo od domaćih do sprovođenja nacionalne antikorupcijske strategije i pratećeg akcionog plana, na čiju „punu primenu“ pozivaju. I pored toga što su godišnji izveštaji Agencije za borbu protiv korupcije krajnje zabrinjavajući, a najnoviji pokazuje da za polovinu mera nije bilo moguće čak ni doći do podataka u kojoj meri su ispunjene, Narodna skupština Republike Srbije već godinama nije uradila ništa da se ovi problemi reše.

Standardan deo svih izveštaja poslednjih godina je „postizanje uspeha (track record) u istragama, optuženju i osudama korupcije na visokom nivou“. EP hvali to što se „finalizuje“ pisanje Zakona o Agenciji za borbu protiv korupcije (u stvari, nema novina na tom polju od oktobra, kada je objavljen nacrt zakona), kao i sprovođenje jednog od projekata koji finansira EU.

Najviše pažnje evropski parlamentarci posvećuju pitanju izmena krivičnih dela privrednog kriminala. Tako, oni ponovo pozivaju Srbiju da izmeni i primeni norme Krivičnog zakonika koje se odnose na privredni kriminal i korupciju, i pored toga što je upravo ova glava KZ značajno izmenjena krajem 2016, uz obrazloženje da se to čini upravo radi ispunjavanja preporuka EU. Rezolucija pokazuje stav da

¹ P8_TA-PROV(2017)0261 2016 Report on Serbia European Parliament resolution of 14 June 2017 on the 2016 Commission Report on Serbia (2016/2311(INI))

promene ne ispunjavaju taj cilj. Ista stvar se pominje još jednom, kao poziv da se „na odgovarajući način“ reformišu krivična dela zloupotrebe službenog položaja i zloupotrebe odgovornog lica, jer se ona „preterano koriste i škode klimi poslovanja“. Stvarni značaj ovih preporuka za borbu protiv korupcije je ograničen. Najveća korist preciziranja normi bi bila jedino to da se prestane sa praksom državnih organa u Srbiji da slučajeve privrednog kriminala pogrešno predstavljaju kao borbu protiv korupcije. S druge strane, ima daleko bitnijih promena koje treba izvršiti u Krivičnom zakoniku, ali ih EP ne pominje (npr. uvođenje krivičnih dela iz posebnih zakona u KZ, „nezakonito bogaćenje“, kažnjavanje opstrukcije rada nezavisnih organa i odmazde prema uzbunjivačima itd.)

Na dva načina Izveštaj pominje odnos krivičnog gonjenja i medijskog izveštavanja. Evropski parlamentarci su izrazili zabrinutost „zbog ponovljelog curenja informacija o istragama u toku“. Ovde se, da podsetimo, govori o problemu koji bi bilo daleko ispravnije nazvati „ciljano plasiranje informacija o krivičnim istragama u odabranom javnom glasilu.“ S druge strane, izuzetno je značajno to što EP poziva vlasti u Srbiji „da ozbiljno istraže nekoliko slučajeva visokog profila gde su novinari predstavili dokaze o mogućim prestupima“. Time se ukazuje na odavno poznati problem nedovoljnog aktivizma organa gonjenja, zbog čega veliki deo korupcije ostaje neotkriven ili neistražen, čak i kada informacije postoje.

Drugi delovi izveštaja značajni za korupciju

EP poziva Srbiju da unapredi planiranje, koordinaciju i praćenje primene novih zakona i politika, kao i „sistematsko uključivanje civilnog društva u dijalog o politikama, uključujući i onaj o procesu pridruživanja“.

U vezi sa predsedničkim izborima 2017. i poslaničkim izborima 2016, evropski parlamentarci su se, između ostalog, osvrnuli na nejednak pristup kandidata medijima tokom kampanje, pauzu u radu Narodne skupštine tokom izbora i pozvali vlasti da istraže tvrdnje o raznim vrstama nepravilnosti. U vezi sa izborima 2016. organi vlasti su pozvani da reše probleme koje je identifikovala posmatračka misija OSCE/ODIHR. Između ostalog, izričito se pominje „zamućena razlika između državnih i partijskih aktivnosti“, kao i poziv da „finansiranje političkih stranaka budu u skladu sa najvišim međunarodnim standardima“.

„Nezavisnost pravosuđa nije obezbeđena u praksi, što sprečava sudije i tužioce da primene zakone“. EP poziva na ustavne promene koje bi smanjile politički uticaj na izbor sudija i tužilaca. Na kvalitet njihovog rada utiče nejednaka raspodela posla, veliki broj nerešenih predmeta i neuspostavljeni sistem besplatne pravne pomoći.

EP hvali aktivizam Srbije u regionalnoj policijskoj i sudskoj saradnji i napredak u oblasti borbe protiv organizovanog kriminala, potrebu da se ispituju kriminalne mreže, unaprede finansijske istrage i rad policije koji je zasnovan na prikupljanju informacija, da Srbija treba da u potpunosti primeni Zakon o policiji iz 2016, da prilagodi evropskim pravila o oduzimanju imovine stečene kriminalom (izmene Zakona su vršene krajem 2016, pa je nejasno da li one nisu dovoljne po mišljenju EP). EP je pozdavio i „nedavne izmene propisa o imovini“ i istakao da mora biti obezbeđena „transparentna i nediskriminatorska primena“ tog zakona, kako bi se obezbedila „puna jasnoća imovinskih prava“.

Srbija je pozvana da u potpunosti primeni preporuke međunarodnih organizacija iz oblasti sprečavanja pravnja novca. EP je ukazala na značaj regionalne saradnje i koordinacije, kako bi se obezbedila zaštita od organizovanog kriminala i korupcije.

Slučaj „Savamala“ naziva se „spornim“, i kaže se da se odnosi „naročito na uništavanje privatne imovine“. Iako je u noći između 24. i 25. aprila 2016. zaista bespravno uništena privatna imovina na području planiranom za izgradnju „Beograda na vodi“, glavni problem za vladavinu prava predstavlja to što državni organi (policija i komunalna policija) nisu reagovali na pozive građana zbog nelegalnog rušenja objekata i ograničavanja slobode ljudi. Konstatcija o tome da je proteklo duže od godine bez napretka u istrazi, na čije okončanje je EP pozvala, poziv da MUP u potpunosti sarađuje sa javnim tužiocem u tom slučaju i poziv vlastima da se „uzdrže od optužbi, pritiska i napada na pripadnike građanskog pokreta „Ne davimo Beograd“.

EP pozdravlja mere za jačanje transparentnosti i konsultativnosti postupka u Skupštini (nije jasno na koje se odnose, pošto dugo vremena nisu održavana javna slušanja), kao i redovno održavanje sastanaka EU konventa. S druge strane, tu je zabrinutost, zbog čestog korišćenja hitnog postupka u usvajanju zakona, i „promene dnevnog reda u poslednji čas“, jer podrivaju delotvornost, kvalitet i transparentnost postupka i ne omogućavaju dovoljno vremena za šire javne konsultacije. EP naglašava da parlamentarni nadzor izvršne vlasti mora da ojača, i da odmah treba da bude usvojen Kodeks ponašanja parlamentaraca. Inače, donošenje tog kodeksa je planirano odavno, a ušlo je i među preporuke GRECO, koje je Srbija trebalo da ispuni do kraja prethodne godine.

Ustav treba da se menja, kako bi se u potpunosti ispunile preporuke Venecijanske komisije, radi odstranjivanja uticaja Skupštine na imenovanje sudija, kontrole političkih stranaka nad mandatom narodnih poslanika (ustavna norma iz člana 102. st. 2, koja nije operacionalizovana zakonskim rešenjima), kao i radi „nezavisnosti ključnih institucija i zaštite osnovnih prava“.

U izveštaju se primećuje da je u nekim oblastima usporena reforma javne uprave, da „nema napretka u izmenama Zakona o državnim službenicima“, da se mora dalje „profesionalizovati i depolitizovati uprava“, a da „postupak zapošljavanja i otpuštanja mora da bude transparentniji“. U vezi sa ovim podsećamo da je još veći problem od manjka transparentnosti i promena Zakona to što se ni postojeće norme ne poštuju, pre svega u vezi sa postavljanjem službenika na položaju, koji su i dalje većinom u „v.d. stanju“.

Evropski parlamentarci, više nego srpski, vode računa o koristi koje mogu da im donesu nezavisni državni organi. Izričito se pominje „značaj nezavisnih tela“, poimence Ombusman, Poverenik za informacije, DRI, Agencija za borbu protiv korupcije i Savet za borbu protiv korupcije (poslednje navedeno telo nema status državnog organa, već radnog tela Vlade), u obezbeđivanju odgovornosti državnih institucija. EP

poziva vlasti u Srbiji da zaštite nezavisnost ovih tela, da im pruže punu političku i administrativnu podršku u radu i da obezbede da se postupa po njihovim preporukama. Posebno ističu da vlasti treba da se uzdrže od optužbi i neutemeljenih političkih napada na Zaštitnika građana.

U vezi sa medijima, ponavlja se da nema napreka u vezi sa „slobodom izražavanja“ i „autocenzurom“, koja se pogoršava. Govori se o napadima i pretnjama novinarima, a državni organi se pozivaju da te slučajeve ispituju proaktivno. Takođe se izražava zabrinutost zbog negativne kampanje koja se vodi protiv novinara istraživača korupcije. Tu je i poziv na punu primenu medijskih zakona, bez preciziranja normi koje nisu poštovane. EP pozdravlja sporazum o saradnji u zaštiti novinara i poziva na njegovu primenu. Ističe se potreba za punom transparentnošću vlasništva u medijima i finansiranja medija.

U vezi sa medijima je i veoma jasna opaska da je Zakon o oglašavanju, koji je usvojen 2015. bez javne rasprave, ukinuo važne odredbe o zabrani oglašavanja organa vlasti i zabrani političkog oglašavanja van perioda izborne kampanje. U vezi sa ovom temom podsećamo da je problem državnog i političkog oglašavanja širi, jer pravila nisu ni dovoljna, ni precizna ni dosledna. Problemi se mogu rešavati i izmenama drugih propisa, pre svega Zakona o javnim nabavkama i propisima koji uređuju izbornu kampanju.

Najzad, Evropski parlament daje značaj i jednoj temi o kojoj se ne govori u izveštajima o napretku Evropske komisije – finansiranju organizacija civilnog društva i uslovima za rad kritički nastrojenih organizacija civilnog društva. Tako se izričito traži (od izvršnih tela EU) da ne uslovljavaju dodelu sredstava za finansiranje OCD iz IPA fondova time što bi imali partnere iz državnih organa. Druga stvar je „osuda Vlade i medija kojima Vlada upravlja u vođenju negativne medijske kampanje protiv OCD“, zabrinutost zbog toga što „vlast uspostavlja fiktivne organizacije civilnog društva kako bi se suprotstavile nezavisnim OCD.

Inicijativa Ministarstvu privrede za povećanje javnosti podataka o državnoj pomoći

21. juna 2017.

Istraživanje Transparentnosti Srbije o državnoj pomoći dobilo je veliku pažnju u medijima. Od državnih organa, reagovao je ministar privrede, Goran Knežević, na sledeći način: "Nema nikakvih primedaba na transparentnost od strane MMF-a i Svetske banke, od svih koji su u zvaničnoj kontroli, ali ima od nevladinih organizacija i mi želimo i s njima da razgovaramo i, sve što je u našoj mogućnosti da objavimo, mi ćemo i objaviti".

Završni deo ove izjave smo iskoristili kao povod da se obratimo ministru sa konkretnim predlozima za povećanje transparentnosti koji ne zahtevaju izmene propisa i Ministarstvo ih može odmah sprovesti: objavljivanje dokumenata koji trenutno nisu dostupni, kao što su ugovori sa investitorima i izveštaji revizora koji pokazuju da li su ispunjene obaveze.

Kompletan tekst je dostupan ovde: <https://goo.gl/gY671x>

Mediji

Ministarstvo pravde odlaže usvajanje Zakona o Agenciji za borbu protiv korupcije

CINS, Milica Šarić, Ivana Jeremić 21.jun 2017.

Iako je nacrt novog zakona završen još u jesen prošle godine, iz Ministarstva pravde navode da pre sledećeg koraka žele saglasnost novog rukovodioca Agencije – koji još nije izabran. Sagovornici CINS-a, među kojima i predstavnici Agencije, kažu da je reč o bespotrebnom odlaganju

Usvajanje novog Zakona o Agenciji za borbu protiv korupcije još je na čekanju – do izbora novog direktora Agencije. Ovo antikorupciono telo ostalo je bez direktora u decembru 2016. godine, nakon čega je usledio neuspeli pokušaj Odbora Agencije da izabere novog.

U međuvremenu je za četiri člana Odbora prestao mandat, što znači da ih sada ima samo dvoje od devetoro. Pošto je za odlučivanje potrebna većina, odnosno pet glasova, Odbor do izbora novih članova ne može da donosi odluke.

Rokovi za usvajanje Zakona su odlagani u više navrata u protekle tri godine , a trenutni nacrt je stigao na javnu raspravu u oktobru 2016. godine.

Agencija ima važnu ulogu u borbi protiv korupcije jer kontroliše finansiranje političkih stranaka, imovinu funkcionera, njihovo vlasništvo u privatnim firmama, kao i sukob interesa pri obavljanju javne funkcije.

Iz ove institucije novinarima *Centra za istraživačko novinarstvo Srbije* (CINS) kažu da je ideja novog Zakona da ojača njihovu efikasnost i nezavisnost, ali i da uvede jasnija i stroža pravila u odgovornosti funkcionera. Kašnjenje vide kao „odsustvo volje da se ubrza proces“.

Iz Ministarstva pravde navode da pre sledećeg koraka žele saglasnost novog rukovodioca i dodaju da bez mišljenja direktora Agencije ne mogu da formiraju finalni tekst Nacrta, koji može biti u velikoj meri drugačiji od sadašnjeg.

Ministarstvo pravde odlaže usvajanje Zakona o Agenciji za borbu protiv korupcije

Iako je nacrt novog zakona završen još u jesen prošle godine, iz Ministarstva pravde navode da pre sledećeg koraka žele saglasnost novog rukovodioca Agencije – koji još nije izabran. Sagovornici CINS-a, među kojima i predstavnici Agencije, kažu da je reč o bespotrebnom odlaganju

Pišu: Milica Šarić, Ivana Jeremić

Ilustracija: Đorđe Matić

Pripremu novog zakona su od početka pratila kašnjenja - najpre u formiranju radne grupe, čiji su sastanci potom često odlagani zbog velikog broja članova koji je bio potreban za konsenzus. Rad grupe usporen je i uvođenjem predloga za drugačijim rešenjima od onih koje je predložila Agencija.

Prema rečima CINS-ovih sagovornika, tokom sastanaka je nedostajala opšta saglasnost za mnoge odredbe novog zakona, a zbog svega toga je i rad na Nacrtu bio neefikasan.

Donošenje unapređenog Zakona o Agenciji predviđeno je kroz više strateških dokumenata: Nacionalnu strategiju za borbu protiv korupcije za period od 2013. do 2018. godine, akcioni plan za sprovođenje Strategije, kao i Akcioni plan za poglavlje 23 u pristupnim pregovorima za članstvo u Evropskoj uniji.

U Izveštaju o napretku Srbije za 2016. godinu Evropska komisija je konstatovala veliko kašnjenje sa izmenama ovog Zakona i ponovila isto što i prethodne godine – da je potrebno da Srbija brzo usvoji novi Zakon o Agenciji „sa ciljem da ojača njenu ulogu kao ključne institucije za efikasniju borbu protiv korupcije“.

Bez intervjua sa predstavnicima Ministarstva

Nacrt zakona o Agenciji za borbu protiv korupcije rezultat je oko 20 sastanaka predstavnika Agencije, Ministarstva pravde, drugih državnih institucija i civilnog sektora, koji su kroz radnu grupu radili na poboljšanju aktuelnog Zakona. Kada je radna grupa završila sa pisanjem Nacrta, Ministarstvo pravde je od 1. oktobra do 15. novembra 2016. godine sprovelo javnu raspravu.

Verka Atanasković, vršilac dužnosti direktora Agencije i **Jovan Nicić**, viši savetnik u Sektoru za prevenciju, su u intervjuu za CINS kao primedbu naveli činjenicu da Ministarstvo u tom periodu nije organizovalo nijedan skup na kom bi javnosti predstavili Nacrt zakona, te je Agencija naknadno organizovala javne debate u tri grada u Srbiji.

Ipak, ni nakon više od šest meseci posle javne rasprave i debata, Ministarstvo nije uputilo Nacrt Vladi Srbije na dalje postupanje.

Ministarstvo pravde nije CINS-u obezbedilo sagovornika na ovu temu, jer, kako kažu, jedan od tri predstavnika koji su ispred Ministarstva učestvovali u radnoj grupi više ne radi u ovoj instituciji, dok je drugi na odsustvu. Treći član grupe bio je **Radomir Ilić**, ali ni on nije bio dostupan za razgovor, iako je prošle godine za CINS [komentarisao Nacrt zakona o Agenciji i funkcionisanje radne grupe](#). Umesto intervjua, za koji navode da bi morali da okupe nekoliko stručnjaka, iz Ministarstva su uputili novinare CINS-a da im pošalju pitanja.

U odgovorima su naveli da smatraju kako je neophodna saglasnost budućeg direktora Agencije na Nacrt, a nakon toga i usaglašavanja sa preporukama i komentarima sa javne rasprave, posle čega će formirati finalnu verziju i proslediti je Vladi na usvajanje. Objašnjavaju da postoji mogućnost većih izmena sadašnjeg Nacrta i kao primer navode izradu novog Zakona o izvršenju i obezbeđenju „čiji je nacrt doživeo više od 60% izmena nakon javne rasprave“.

Iz Agencije se ne slažu da je to adekvatan razlog za zadržavanje Zakona.

“Sve to ukazuje nažalost na jedan pasivan pristup Ministarstva i odsustvo volje da se ubrza sam proces i napokon da dođe do donošenja zakona”, kaže direktorka Atanasković. Dodaje da je osnov za rad radne grupe bio model zakona koji je uradila cela stručna služba Agencije: “Znači ne može da se vezuje za jednog čoveka i jednog direktora, jer je to pre svega stvar institucije“.

Nemanja Nenadić, programski direktor *Transparentnosti Srbija* i član radne grupe koja je pripremala Nacrt zakona, kaže kako razume želju da se uzme u obzir mišljenje novog direktora i članova Odbora Agencije, ali to nije neophodno:

„Ne mislim da je opravdano da se ta stvar odlaže, kao što nije bilo opravdano ni da se od 2014. do danas odlaže, kada je prvi put bio planiran. (...) Zakon može da se promeni ako se pokaže da je nešto loše, ali sam ovaj zakon donosi poboljšanje u odnosu na postojeći, tako da je pretežni interes da se on donese“.

Problemi u efikasnosti radne grupe

Još 2013. godine Vlada Srbije je Ministarstvu pravde dala 12 meseci da pripremi Nacrt i pošalje ga na usvajanje. Rok je istekao sredinom 2014, bez da se nešto promenilo, a predstavnici Agencije su u julu te godine sami izradili model zakona i predali ga Ministarstvu pravde.

Početkom 2015. godine Ministarstvo je formiralo radnu grupu kojom je predsedavala **Tatjana Babić**, tadašnja direktorka Agencije.

„Radna grupa se susrela na samom startu sa dosta problema, jer je imala 17 članova i veoma je teško bilo donositi odluke, postizati konsenzus”, kaže **Verka Atanasković**.

Narednih nekoliko meseci radna grupa je radila na osnovu modela zakona koji je pripremila Agencija, da bi im iz Ministarstva potom dostavili predlog rešenja sastavljenih po ugledu na slovenački Zakon o integritetu i sprečavanju korupcije iz 2011. godine.

Iz Agencije kažu da im je tom prilikom rečeno da će to biti polazna osnova za rad – iako su u Sloveniji već planirali izmene zakona.

Posle nekog vremena Ministarstvo je odustalo od tog modela, a radna grupa se vratila na pređašnji.

Nemanja Nenadić kaže da je radna grupa bila prevelika zbog čega je bila “krajnje neefikasna”, a problem su bile i razlike u mišljenju između Agencije i Ministarstva: “Bar polovina odredbi nije bila predmet opšte

saglasnosti. Ministarstvo sa jedne i Agencija sa druge strane su imali više predstavnika u radnoj grupi i najčešće su imali suprotstavljena stanovišta”.

Na pitanje na kakve probleme su naišli tokom rada na pripremi zakona, iz Ministarstva odgovaraju: „Ukoliko je radna grupa izradila Nacrt zakona i predložila da se on nađe na javnoj raspravi, to nedvosmisleno znači da su članovi radne grupe pronašli zajedničko rešenje, ukoliko su problemi i postojali“.

Dodaju da je ovim nacrtom postignut balans između stavova svih strana, kao i da je „postignuta saglasnost svih članova radne grupe oko suštinski bitnih odredbi“.

Izbor članova Odbora

Kako Odbor Agencije nije u punom sastavu, izboru direktora ove institucije treba da prethodi skupštinsko zasedanje na kom će poslanici izabrati članove Odbora. Trenutno nedostaje sedam od devet članova, a Odbor već dugo ne funkcioniše u punom sastavu.

U utorak 13. juna, skupštinski Odbor za pravosuđe, državnu upravu i lokalnu samoupravu je usvojio tri predloga za članove Odbora Agencije, a da bi bili izabrani potrebno je da prođu glasanje u Narodnoj skupštini. Među tri kandidata je i zajednička kandidatkinja *Zaštitnika građana i Poverenika za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti* koja je predložena 2015. godine, ali se njen izbor tek sada našao na dnevnom redu skupštinskog odbora.

Prema Zakonu o Agenciji, tri člana Odbora predlažu Vlada, Skupština i predsednik Srbije, dok ostalih šest nominuju: Vrhovni kasacioni sud, Državna revizorska institucija, Socijalno-ekonomski savet, Advokatska komora Srbije, Zaštitnik građana i Poverenik, te novinarska udruženja.

Nacrtom novog zakona jesu proširena ovlašćenja Odbora, ali nema promene u načinu predlaganja članova.

Nemanja Nenadić kaže da se radna grupa oko predlagača članova Odbora nije složila: „Nacrt nije doneo poboljšanja u smislu nezavisnosti same agencije, što bi se moglo videti u predlagačima članova Odbora. Nije tu doneo promenu, zadržana je sadašnja situacija, i to je mana. Oko toga nije bilo konsenzusa“.

Izmene postojećeg Zakona

Ukoliko bi bio usvojen sadašnji Nacrt, ključne promene u odnosu na aktuelnu verziju zakona bile bi bolje uređena pitanja sukoba interesa, akumulacije javnih funkcija, prijavljivanja imovine i prihoda funkcionera, kao i veća ovlašćenja Agencije.

РЕПУБЛИКА
СРБИЈА
АГЕНЦИЈА
ЗА БОРБУ
ПРОТИВ
КОРУПЦИЈЕ

Predviđeno je da se izveštaji o imovini i prihodima, osim za funkcionere, njihove supružnike i maloletnu decu, podnose i za roditelje, usvojitelje i punoletnu decu, kao i za druga povezana lica, gde Agencija bude smatrala potrebnim.

„Iskustvo Agencije pokazuje da važeće zakonsko rešenje ostavlja veliki prostor za zloupotrebe i prikrivanje stvarne vrednosti imovine i prihoda javnih funkcionera“, navodi se u obrazloženju Nacrta.

Jovan Nicić iz Agencije kaže da su značajna i nova rešenja u različitim segmentima antikoruptivne politike, poput uvođenja analize rizika korupcije u institucijama i obaveznih obuka o etici i integritetu za funkcionere i zaposlene u javnom sektoru.

Preporuke za razrešenje funkcionera, ukoliko Agencija, na primer, utvrdi da su istovremeno obavljali dve nespojive funkcije, nisu bile obavezujuće u sadašnjem zakonu, a prema Nicićevim rečima napredak na ovom polju nije postignut:

„Onda organ javne vlasti koji je dužan da postupi po toj preporuci može tu preporuku da ignoriše odnosno može da ne postupi po njoj i da ne razreši sa te druge funkcije tog nekog konkretnog funkcionera“.

Novinari CINS-a su ranije analizirali preporuke Agencije i otkrili da se u velikom broju slučajeva [institucije odlučuju da ih ne prihvate](#).

Iako se sagovornici CINS-a slažu da je usvajanje ovog zakona neophodno za napredak u borbi protiv korupcije, smatraju da još ima mesta za njegovo poboljšanje. Kao neke od mogućih poboljšanja navode veću nezavisnost Agencije, razgraničenje javne i političke funkcije da bi se javne funkcije manje zloupotrebljavale, proširenje zakona na ljude koji nisu javni funkcioneri, a utiču na donošenje odluka, poput savetnika, kao i neadekvatno regulisan status Agencijinih službenika.

